

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ' - ΦΕΒ. 22 1916 ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 5 ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ 1916 ΑΡΙΘΜΟΣ 6033

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΘΕΑ ΤΡΙΚΟΣ. Μιά παράσταση του 'Οθέλλου.
ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ. Φεγγαροτραγούδο.
Ο ΝΟΥΜΑΣ. Δημοτικιστική ομάδα.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Σημειώματα στο περιθώριο.
ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ. 'Ο Σοκρατάκιος.
Α. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ—Πλάι στην 'Αγάπη (Τέλος).
ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ. Νέα Εισόδια.
ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ(*)

(1907—1910).

156

Από το διάβασμα κάποιων έργων, ρομάντσων έξωφρα πρώτης γραμμής (το μυθιστόρημα είναι το ποτάμι που ρέει σε κοίτη πλατύτερη κι απ' όλα τάλλα του ωραίου λόγου) στοχάζομαι πώς τα δυο στοιχεία, το **χαρακτηριστικό**, κ' εκείνο που λέμε **διασκεδαστικό**, είναι δυο στοιχεία τις περισσότερες φορές κι αντίθετα κι αταίριαστα. Τυπικά, σ' εμάς έδω, παραδείγματα, τα έργα του Ψυχρή.

157

Ο τρόπος που πρατηρούσανε τη ζωή αδιάκοπα και στα ελάχιστα μεγαλόφωνοι μολτατα ποιητές και μυθιστοριογράφοι σαν τον Whitmann και σαν το Stevenson, μου θυμίζει το δικό μας το Μητσάκη, γονατισμένο στην αρχή του δρόμου από την αρώστια.

158

Από τον πρόλογο ενός βιβλίου λόγια του φημισμένου φιλόσοφου Boudroux: 'Η ιδέα δυναμώνεται, γίνεται σιωστότερη και πλαστικώτερη, γίνεται πιο πολύ ή **ΐδια** (έρχεται πιο πολύ στον εαυτό της), παλαίφροντας να υποτάξει την ανυπότακτη μορφή. Πουώς δέ δοκίμασε την αντίδραση της μορφής απάνου στη σκέψη; Όσο ζητούσε ο Ούγκω αρμονικώτερο και ταιριαστότερο στίχο, τόσο εύρισκε μια σκέψη δυνατώτερη, απλούστερη, αληθινώτερη. — Εφαρμοσέ τα στη γλώσσα: όσο ζητούμε να τη γράψουμε πιο καθαρία, πιο αρμονικά, τόσο αρμονίζουμε και καθαρίζουμε τη σκέψη μας. Τόσο η γλώσσα γίνεται λόγος.

(*) Συνέχεια από τον αριθ. 468 (1912) του «Νουμά».

159

Άλλοίμονο στον πολεμιστή και στον ποιητή που κάνουν τις δάφνες τους κρεββάτι του ύπνου τους!

160

Η δόξα πολλών, κι από τους πιο μεγάλους, που μās φαίνεται πως γιομίζει την Οίκουμένη, δέ γιομίζει, σωστά σωστά, παρά τα κεφάλια κάποιων ανθρώπων μέσα σε ορισμένους κύλινδρους. Έων ανθρώπων αυτών ή βοή στον κόσμο επάνω, όσο κι αν αρμονική σκορπίζεται, θυμίζει κάπως το σφύρισμα του κουλουπιού απάνου στο βωδίου το κέρατο.

161

Πολλές φορές κυριεύουμε τον κόσμο για να πιάσουμε λιγότερες σελίδες, μια για πάντα, στο βιβλίο ενός ιστορικού. Πολλές φορές ή μια σελίδα που κρατούμε στην ιστορία μέσα φαντάζει πως μέστωσε την πλάση με τη φήμη μας: ενώ, καλά καλά, έξω από τη σελίδα εκείνην είμαστε terra incognita. Απλό στασιδί που παρουσιάζεται, στη ρομαντική μας την εύκολοπιστία, σά θρόνος δόξας.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΦΕΓΓΑΡΟΤΡΑΓΟΥΔΟ

Το παραμύθι τόπε μια κατάλευκη μ' όλες τις σκοτεινές αντιφάσεις νύχτα, στον άνεμο που αδιάφορος περνοσσε γρήγορα, ή μικρή άχτίδα μ' ένα λυγμόν — ή μ' ένα γέλιο:

Ο όμορφος Τραγουδιστής που τα γλαρά του μάτια όσο κι' α βλέπανε ολόγυρα είσαν πάντα γυρισμένα με μια έκφραση ξεχωριστή, έμπνευσμένη, σ' έναν κόσμο εσώφρυχο, που ή φωνή του τραγουδούσε πιο παθητικά κι' από το πιο μεθυστικό βιολί, λύγιζε μπροστά του, περνώντας από τα χωριά, τα δειλινά στη βρύση και στα πανηγύρια, άμέτρητες περίφρονες κοπέλλες. Έφθινε να έπιθυμήσει μια άγάπη για να του δοθεί άμέσως, καταδική του. Και παίρνοντας τη συγκίνηση και το λυγμό των καρτιριών που το μοναδικό τραγούδι του είχε νικήσει, έφραγε... Νοσρά, μόνο με όση ένταση έπρεπε για να δώσει ολόενη στη φωνή του έναν τόνο πιο βαθύ και πιο συναρπαστικό, αίσθανότανε τον πόνο που σκορπούσε. Είχε ανάγκη του Πόνου για το σκοπό του τον Ώραιο... Πλατιά Άγάπη, χάριζε και την ύμνοσε μελωδικά... Όλο όμορφιές... Ο Τραγουδιστής είτανε για όλες τις Κοπέλλες, ο Μαιρκιός, Άγνωστος που έρχεται από πού, κανένας δέν το ξέρει, να φέρει τον άξετημτο θησαυρό μιας Άγάπης πολύ όδυνηρής, εύγνώμονα να λατρευθεί.